

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

1. επιστολή (φιλική και επίσημη)
2. προφορική ομιλία
3. άρθρο
4. επιφυλλίδα
5. χρονογράφημα
6. ημερολόγιο
7. δοκίμιο

1. Επιστολή :

Φιλική επιστολή:

Τόπος και ημερομηνία

Θεσσαλονίκη, 4/10/2035

A. Προσφώνηση

Αγαπημένε μου φίλε ,
Καλέ μου φίλε,

B. Πρόλογος

Ξέρω πως έχω πολύ καιρό να σου γράψω. Θυμάσαι που σου είχα αναφέρει ότι... Θεωρώ λοιπόν υποχρέωσή μου να σε ενημερώσω για τις εξελίξεις...

Τελικά καταφέραμε να...

Επιτέλους έχω την ευκαιρία να σου πω τα νέα μου. Πότε πέρασε τόσος καιρός από την τελευταία φορά που τα είπαμε ούτε που το κατάλαβα. Με μεγάλη αγωνία/χαρά/ περηφάνια θα ήθελα να σου ανακοινώσω πως τελικά...

Γ. Κύριο μέρος: επιχειρήματα, δραστηριότητες, συναισθήματα, χρήση β' ενικού προσώπου, ύφος άμεσο, ζωντανό, οικείο.

Ενδεικτικά μπορεί κανείς να χρησιμοποιεί φράσεις όπως:

- Αρχικά, θα ήθελα να σου αναφέρω...
- Από τις πρώτες μέρες κιόλας κατάλαβα πως...
- Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση και μάλιστα ευχάριστη/δυσάρεστη...
- Συνειδητοποίησα πως θεωρούν ότι...
- Δεν σου κρύβω πως...
- Άραγε θα τα καταφέρουμε να...
- Πολλές σκέψεις με προβληματίζουν...

Δ. Επίλογος: σκέψεις και συμπεράσματα για το θέμα, κλείσιμο της επιστολής.

Εδώ όμως πρέπει να κλείσω το γράμμα μου, γιατί ...Γράψε μου και συ τις εντυπώσεις σου από... Θα περιμένω με ανυπομονησία... Γράψε μου μόλις μπορέσεις.

E. Αποφώνηση:

Με αγάπη,
Σε φιλώ,
Ο φίλος σου,

Επίσημη επιστολή:

Τόπος και ημερομηνία
Θεσσαλονίκη, 4/10/2035

A. Προσφώνηση

Αξιότιμε κύριε καθηγητά/ διευθυντά/ κλπ ,
Κύριε,
Αγαπητέ κύριε,

B. Πρόλογος: δήλωση ταυτότητας αποστολέα, ανακοίνωση του σκοπού σύνταξης της επιστολής

Ονομάζομαι.... και είμαι μαθητής της Α' λυκείου/ και κατοικώ στη Θεσσαλονίκη/ και ασχολούμαι ερασιτεχνικά με...

Παίρνοντας αφορμή από την εκπομπή σας/από το άρθρο σας...
Σας αποστέλλω αυτή την επιστολή, για να σας παρουσιάσω τις απόψεις μου σχετικά με το θέμα...

Δεν σας κρύβω ότι και η δική σας γνώμη πάνω στο θέμα θα ήταν διαφωτιστική και θα με βοηθούσε να διαμορφώσω μια ολοκληρωμένη εικόνα για...

Γ. Κύριο μέρος: προβληματισμοί, παρουσίαση προβλημάτων, περιγραφή συναισθημάτων, τρόποι αντιμετώπισης ενός προβλήματος κλπ. Χρήση α' και β' πληθυντικού (μπορούμε.. μπορείτε...)

Ενδεικτικά μπορεί κανείς να χρησιμοποιεί φράσεις όπως:

- Αρχικά, κρίνω σκόπιμο να αναφερθώ στο... λόγω της γνώσης μου για...
- Από τις πρώτες μέρες κιόλας κατάλαβα πως...
- Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση και μάλιστα ευχάριστη/δυσάρεστη...
- Συνειδητοποίησα πως θεωρούν ότι...
- Δεν σας κρύβω πως...
- Πιστεύω λοιπόν πως...
- Λαμβάνοντας κανείς υπόψη [τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες...]
- Το ουσιαστικό πρόβλημα έγκειται ωστόσο...

Δ. Επίλογος: ανακεφαλαίωση και συμπεράσματα

Κλείνοντας την επιστολή μου θα ήθελα να τονίσω την ευθύνη που βαρύνει όλους και ιδιαίτερα εσας που έχετε τη δύναμη να παίρνετε αποφάσεις και να τις υλοποιείτε. Ελπίζω λοιπόν πως δεν θα αδιαφορήσετε για το πρόβλημα και θα δραστηριοποιηθείτε προκειμένου...

Ε. Αποφώνηση:

Με εκτίμηση,
Με τιμή,

2. Προφορική ομιλία

A. Προσφώνηση

Αγαπητοί συμμαθητές,
Αγαπητοί γονείς,
Αξιότιμοι κύριοι,
Κυρίες και κύριοι,

B. Πρόλογος: αναφέρουμε την ιδιότητα, το θέμα, και το σκοπό της ομιλίας μας.

Γ. Κύριο μέρος: αναπτύσσεται η κύρια ιδέα.

Η γλώσσα, το ύφος, οι τρόποι πειθούς εξαρτώνται από το ακροατήριο στο οποίο απευθυνόμαστε.

Χρησιμοποιούμε σχεδόν όλα τα γραμματικά πρόσωπα, ανάλογα με την περίπτωση:

Θα ήθελα να αναφέρω...	= α' ενικό
Αναρωτιέται κανείς πώς είναι δυνατόν...	= γ' ενικό
Μπορούμε άραγε να...	= α' πληθυντικό
Σκεφτείτε όμως...	= β' πληθυντικό
Όλοι διερωτώνται σήμερα ...	= γ' πληθυντικό

Προσπαθούμε να διατηρήσουμε άμεσο και ζωντανό ύφος, χωρίς να χάνει όμως τη σοβαρότητά του ή να γίνεται πολύ προσωπικό

Δ. Αποφώνηση:

Ευχαριστώ για την προσοχή σας,
Σας ευχαριστώ που με ακούσατε,
Σας ευχαριστώ για το χρόνο σας,
Σας ευχαριστώ.

3. άρθρο

Έχει πάντοτε **τίτλο**, σύντομο, περιεκτικό και ενδεικτικό του περιεχομένου που ακολουθεί.

Το ύφος είναι σοβαρό, επίσημο.

Χρησιμοποιούμε γ' πρόσωπο συνήθως.

4. επιφυλλίδα

Πρόκειται για ένα σύντομο άρθρο. Μοιάζει με δοκίμιο.

Αναφέρεται σε θέματα φιλολογικά, επιστημονικά, κοινωνικά, καλλιτεχνικά, πολιτικά, κλπ.

Συνήθως τη γράφει κάποιος ειδικός στο θέμα και δημοσιεύεται σε χωριστό μέρος στην εφημερίδα. Ο συντάκτης της επιφυλλίδας μπορεί να ξεκινήσει από ένα επίκαιρο θέμα, αλλά προχωρεί σε σκέψεις και ιδέες διαχρονικού χαρακτήρα και γενικότερου ενδιαφέροντος.

Το ύφος είναι σοβαρό, επίσημο.

5. χρονογράφημα

Είναι δημοσιογραφικό είδος, αλλά με λογοτεχνική χροιά. Σχολιάζει την επικαιρότητα με εύθυμο, χιουμοριστικό και καυστικό τρόπο.

Το ύφος του είναι πολύ κοντά στον προφορικό λόγο.

(γνωστοί για τα χρονογραφήματά τους : Δημήτρης Ψαθάς, Φρέντυ Γερμανός)

6. ημερολόγιο

Προσφώνηση : Αγαπητό ημερολόγιο,

Το ύφος του ημερολογίου είναι εξομολογητικό και απόλυτο προσωπικό.

Χρησιμοποιούνται όλα τα γραμματικά πρόσωπα.

7. δοκίμιο

Είναι μια μελέτη που πραγματεύεται θέματα φιλολογικά, φιλοσοφικά, επιστημονικά, κοινωνικά, λογοτεχνίας.

Στοχεύει στο να πληροφορήσει, να προβληματίσει αλλά και να πείσει τον αναγνώστη . Μπορεί ωστόσο και να συγκινήσει, να τέρψει.

Το αποδεικτικό δοκίμιο απαιτεί

- αντικειμενικότητα
- τεκμηρίωση των θέσεων (προσοχή στην παράθεση των επιχειρημάτων!)
- σοβαρό ύφος
- προσεγμένη έκφραση
- συγκεκριμένη και ξεκάθαρη δομή (πρόλογος, κυρίως θέμα, επίλογος)
- το προσωπικό και υποκειμενικό στοιχείο υπάρχει, αλλά εξασθενημένο.
- Χρησιμοποιείται αποκλειστικά το γ' πρόσωπο.
- Κάποιες φορές μπορεί να υπάρχει και τίτλος.